

PROJEKT OCHRONY GIBBOŃCÓW GÓRSKICH W WIETNAMIE

WSTĘP

- Gibbońce (*Nomascus sp.*) – należą do naczelných zagrożonych wyginięciem, wpisanych do Czerwonej Księgi Gatunków Zagrożonych Międzynarodowej Unii Ochrony Przyrody i objętych konwencją CITES (załącznik I).
- W Narodowym Parku Kon Ka Kinh (KKK) w centralnym Wietnamie trwa projekt ochrony tych zwierząt, rozpoczęty w czerwcu 2016 r. pod kierownictwem bardzo doświadczonego lokalnego kierownika projektu. Jest to kontynuacja podobnego projektu prowadzonego na rzecz gibbońców żółtolicy (*Nomascus gabriellae*) w rezerwacie Nam Nung w południowym Wietnamie.
- Projekt w Narodowym Parku KKK powstał dzięki współpracy między Stiftung Artenschutz a Stowarzyszeniem Zoologicznym we Frankfurcie (FZS), wspieranym finansowo przez członkowskie ogrody zoologiczne EAZA. Jako sponsor tego projektu z ramienia Stiftung Artenschutz, niemieckiej organizacji zajmującej się ochroną *in situ*, zapewniłem fundusze na pierwsze dwa lata jego prowadzenia.
- Gibbońce można podziwiać w 28 ogrodach zoologicznych, opisałem je także w mojej książce pt. "Zooming in on Europe's Zoos".

GIBBOŃCE

Wśród gibbońców dwa blisko spokrewnione gatunki wymagają pilnych działań ochronnych:

- gibboniec górski (*Nomascus annamensis*), występujący na północy zasięgu. Pochodzi z Wietnamu, Laosu i północno-wschodniej Kambodży, ma charakterystyczne ubarwienie: samce mają czarne futro i żółte policzki, a samice i noworodki są jasnożółte;
- gibboniec żółtolicy (*Nomascus gabriellae*) zamieszkujący na południu zasięgu.

Wszystkie gatunki gibbońców są znane ze swoich „pieśni”, które służą do wokalnego znakowania terytorium oraz przyciągania potencjalnych partnerów.

Wciąż potrzebne są nowe badania, bo zbyt mało wiemy o obu gatunkach, nieznana jest nawet ich przybliżona liczebność na wolności. Głównymi zagrożeniami są dla nich utrata środowiska, polowania – głównie celem zdobycia mięsa i części ciała dla tradycyjnej medycyny ludowej oraz chwywanie młodych osobników z przeznaczeniem na zwierzątka domowe.

LOKALIZACJA PROJEKTU I RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNA

Narodowy Park Kon Ka Kinh o powierzchni 42 000 hektarów, założony w 2002 roku, znajduje się na środkowych wyżynach Wietnamu (600 – 1748 mnpm). Jest jednym z największych parków narodowych w tym kraju.

Rejon ten, będący także ważnym obszarem zlewisk ma ogromną wartość pod względem bioróżnorodności dla kraju o gęstym zaludnieniu, charakteryzującym się intensywną gospodarką rolną. Obejmuje on wiele siedlisk znajdujących się w różnych strefach klimatycznych i wysokościowych i jest domem wielu gatunków zagrożonych i endemicznych. Dotychczas zanotowano tu obecność 42 gatunków ssaków, 160 gatunków ptaków i 51 gatunków gadów.

Ten gęsto zalesiony obszar jest cały czas zagrożony nielegalnym pozyskiwaniem drewna i kłusownictwem.

Stowarzyszenie Zoologiczne we Frankfurcie (FZS) działa w parku od 2010 roku, wspierając administrację parku w zakresie zarządzania, monitorowania i prowadzeniu edukacji ekologicznej na terenie parku i w sąsiadujących wsiach.

INNE GATUNKI NACZELNYCH

Oprócz gibbońców (*Nomascus sp.*) na obszarze Narodowego Parku Kon Ka Kinh występuje pięć innych gatunków naczelnych, w tym duk szaronogi (*Pygathrix cinerea*), który jest już tylko w Wietnamie środkowym, a jego najliczniejsza populacja znajduje się właśnie w parku Kon Ka Kinh.

1. Ocena aktualnego rozmieszczenia i liczebności gatunku gibbońca górskiego (*N. annamensis*) w parku KKK;
2. Stworzenie programu monitorowania gatunku;
3. Przeszkolenie strażników leśnych z rozpoznawania gatunków naczelnych;
4. Zwiększanie świadomości lokalnych mieszkańców na temat ochrony gatunków w regionie: zaprojektowanie plakatów i pocztówek z wizerunkiem gibbońca, współpraca ze szkołami znajdującymi się w strefie buforowej parku;
5. Wyprodukowanie filmu na temat ochrony naczelnych w narodowym parku Kon Ka Kinh;

OGRODY ZOOLOGICZNE W KTÓRYCH MOŻNA ZOBACZYĆ GIBBOŃCE

Gibboniec górski (*Nomascus annamensis*) jest zagrożonym gatunkiem i nie można go zobaczyć w żadnym zoo opisanym w mojej książce. Natomiast jego bliscy krewni mieszkają w:

- Gibbońce żółtolice (*Nomascus gabriellae*) – gatunek zagrożony, można znaleźć w ogrodach zoologicznych w Pain Daiza, Pistoia (partner projektu), Amsterdam, Arnhem, Bojnice, Bratislava, Doue-la-Fontaine, Edynburg, Gdańsk, La Palmyre, Olomouc, Sosto, Szeged, Warszawa;
- Gibbońce białolice (*Nomascus leucogenys*) – gatunek krytycznie zagrożony, można zobaczyć w ogrodach zoologicznych we Wrocławiu (partnerskie zoo projektu), Beekse Bergen, Duisburg, Eskilstuna, Frankfurt, Gdańsk, Liberec, Lisieux/Cerza, Mulhouse, Ostrava, Pilsen, Planckendael, Twycross.

PODSUMOWANIE

Wszystkie gatunki gibbonów, gibbońców i innych naczelnych w Wietnamie i sąsiednich krajach są zagrożone. Dlatego aby wspierać projekt ochrony tych zwierząt zbieram fundusze poprzez sprzedaż swojej książki pt. "Zooming in on Europe's Zoos - Sheridan's Guide to Europe's Zoos 2010-2025".

Anthony Sheridan

Osoby chcące wesprzeć projekt zachecemos do wpłat na numer konta:

Stiftung Artenschutz
Sparda-Bank Munster
IBAN: DE17 4006 0560 0101 0400 30 BIC: GENODEF1 S08